

P. 1013

1964

5. 1915

ANUARUL X

al

Școlii populare-române greco-orientale

din

Rășinari

pe anul școlar 1914—1915,

publicat de

MOISE FRĂȚILĂ,
director.

Cuprinsul: Școala și războiul, disertație ținută de inv. Em. Dancășiu la 25 Martie v. 1915.

- I. Date școlare. Personalul didactic.
- II. Din cronica anului școlar 1914/15.
- III. Impărțirea de ajutoare din fundațiunea Aleman C. Mitrea.
- IV. Impărțirea de ajutoare din fundațiunea Bucur Dancășiu și soția Maria.
- V. Serbarea arborilor și a paserilor.
- VI. Pomul Crăciunului.
- VII. Cooperativa școlară.
- VIII. Clasificațiunea elevilor și elevelor pe anul școlar 1914/15.
- IX. Date statistice pe anul școlar 1914/15.
- X. Ordinea examenelor publice la finea an. școlar 1914/15.

NAGYSZEBEN (SIBIU).

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE.

1915.

1307

JUL 2005

Școala și războiul.

Disertație ținută de inv. E. Dancășiu la 25 Martie v. c. (Sărbarea patronului școlii).

Onorat public!

Mi-am ales această temă voind să arăt după modestele mele puteri în liniamente generale ce foloase poate se aducă școala poporală elementară în general în orice timp pentru noi, și să arăt totodată și desavantagiile și suferințele la cari sunt expuși aceia, cari din cauza nepriceperii părinților lor sau a altor împrejurări maștere nu s'au putut bucura de acestea foloase, — și cari avantagii ies mai potențat acum cu ocazia acestui groaznic războiu la iveală.

Din timpurile vechi toți înțelepții au afirmat, că din toate comorile știința e cea mai prețioasă, fiindcă nu poate fi nici furată, nici înstrăinată și nici distrusă.

Când e vorba de conservarea personală a vieții și sănătății, trebuie să posedăm știință. Când e vorba ca muncind să ne asigurăm viața, trebuie să avem știință. Deci dacă chiar știința sau învățătura e în legătură cu mai ușoară asigurare a vieții de toate zilele, oare nu D-voastră ca părinți comiteți o greșală de neiertat atunci când faceți imposibilă împărțășirea copiilor D-voastră cu această învățatură? Ba da! căci știut este, că omul e stăpân pe voința lui și astfel totul putem ajunge dacă se învoiește puterea voinței cu voința supremă. Dar tocmai această învoire a puterii voinții cu voința supremă, lipsește la noi.

Ne lăudăm cu aceea că Dumnezeu ne-a pus pe noi în locul prim între vietățile pământului, prin aceea că suntem înzestrați cu judecată, cu minte, dar ce rău știm noi să ne-o desvoltăm, pe aceea să o curățim de tot răul și întunerecul prin locul de curățire, care nu e altul decât școala, și nefăcându-o aceasta nu trebuie să ne mirăm că nici nu ne putem folosi de ea așa dupăcum s'ar recere. Și doar nu e lucru mai trist decât acela, când omul și îndeosebi părinții prin nesocotința lor răpesc ocaziile ce le întimpină copiii lor în frageda etate, de a-și desvoltă acest talant; căci când vor ajunge ei, adecă copiii, să

1*

Biblioteca Județeană ASTRA

1307P

se potignească cu capul de grinda neștiinței, e prea târziu și atunci vor blăstămă nepăsarea părinților și zilele ce le trăesc ei. D-voastră, iubiți părinți, veți răspunde: că da, e ușor a da sfaturi și greu a le îndeplini, — eu din contră cred că sarcina de a da sfaturi e grea; cu toate acestea cei cari nu vor să primească sfaturile cari nu costă nimic, vor cumpăra scump mai târziu căința, căci precum la început am amintit, învățătura e cel mai prețuit și scump tezaur. Vor fi mulți și între D-voastră cari privesc în școală respective în anii de instrucție din urmă a copiilor lor o cheltuială, căci vor zice ei: că el poate câștiga ceva prin muncă fizică până ce va căscă gura în școală, dar se înșală amar aceia cari raționează în felul acesta, căci neștiința costă mult mai mult decât instrucția. Vă voi aminti aci un singur caz, pe care poate mulți îl veți ști, dar vorbesc pentru cei cari nu-l cunosc, iar celor cari îl știu li-l reamintesc și a-nume:

Un biet om sărac primi odată o epistolă prin postă, se uită la ea și pe față și pe dos, o întoarse pe toate laturile și suspinând zise în sine: «Doamne, ce rău e, că n'am fost dat și eu la școală, ca să învăț carte, poate scrisoarea asta e dela frate-meu din depărtare și cine știe ce va fi scris în ea.»

Cât îi eră omului de greu de a da epistola unui străin să i-o cetească, totuși n'avu încătr'o și trebuî să se ducă la un străin, ca acela să-i spună ce e în epistolă, străinul îi spuse că e dela diregătorul unui oraș din Basarabia, în scrisoare însă se spune și de frate-tău, că e mort și că a rămas după el și ceva bani, 100 galbeni, și să te duci să ți-i ridici ca moștenire dela frate-tău. Omul începù să plângă și zise cătră străin: «Sunt om sărac și ce bine mi-ar prinde banii aceia; dar cum pot eu să mă duc așa departe?» Atunci străinul îi zise: «Iată eu sunt tocmai gata de plecare, voi să mă duc în trebi neguțătorești în părțile Basarabiei, dacă îmi dai mie jumătate din suma aceea, eu o să-ți aduc banii.» «Așa să fie», adause moștenitorul, și eu îți voi și mulțămî pentru bunătatea D-tale. Omului i-se părù că neguțătorul n'a cerut mult; dar el fù amar înșelat, căci în epistolă se cuprindeă o moștenire de 500 și nu de 100 galbeni.

Cu împuternicirea ce o dădù însă moștenitorul străinului, acesta ridică cei 500 galbeni. — Cred că acest exemplu ilu-

strează destul de învederat, cât costă neștiința omului fără școală și carte.

Am vorbit de munca fizică la care îi trimiteți pe copiii D-voastră încă în frageda etate de 12 ani, da trebuie să știm că în viața aceasta totul își are rostul său, etatea copilului dela 6—12 ani, e etatea muncii spirituale, iar când o neglijează pe aceasta și săvârșește lucruri fizice întotdeauna el prostește, ba ce e mai mult sănătatea îi va fi plăpândă, corpul în urma sarcinei prea de timpurie înbătrânește mic, iar la bătrânețe va fi slab.

Dar răul cel mai mare care e în legătură tot cu munca grea prea de timpurie e, că boalele cele lipicioase, de cari cu durere fie zis, nu am fost cruțați în anii din urmă, prind rădăcini mai ales la copiii, la cari țesăturile corpului lor sunt plăpânde.

Copilul care muncește din frageda etate fără să-și fi agornisit învățătura recerută mediului lui de traiu, va munci totdeauna munca zilerului, munca de vită, obositoare, scurtătoare de viață, sdruncinatoare de sănătate și aducătoare de puțin venit. La ce învățăm noi copiii să cetească, să socotească și alte atâtea lucruri folositoare? Pentrucă suntem încredințați că studiul folosește tuturor, că orice om care învață se face lucrător mai bun, lucrul și munca lui e mai mult spirituală ajutată de învățătură, iar această muncă chiar și pentru un țăran e mai ușoară și îi asigură o existență mai bună. Dar nu numai atât, pentrucă scopul învățământului peste tot este fără îndoială îmbogățirea sufletului copilului cu anumite idei și cunoștințe cari formează un complex de cunoștințe.

Dar acest complex de cunoștințe îl putem câștiga numai în școală și prin școală, pentrucă numai aceasta din urmă ne dă puțința a cunoaște valoarea adevărată a lucrurilor și acțiunilor omenești și de a ne ști orienta cu succes în diferite împrejurări în viață.

Scoala este acel factor care ne învață să fim prudenți, să ne știm pune rezerve în anumite împrejurări, să fim pacienți, ne prezintă nenumărate exemple și învățături pe cari însușindu-ni-le le putem folosi în acțiunile noastre, cu un cuvânt ne pregătește pentru viață, ea îmbogățește capitalul spiritual al copiilor, adăugându-le la gândirile și cunoștințele ce le-au însu-

șit în cercul familiar, iar întru cât acelea ar fi neclare ori defectuoase, ea le clarifică și le întregește.

Această școală ne pregătește și crește pe viitorii conducători și îndrumători ai comunei, fie ca cap politic al comunei, fie în corporațiile bisericești și școlare, ea le sădește în suflet ambițiuni nobile și generoase și le încălzește sufletul pentru tot ce este folositor, drept, bun și românesc.

Astăzi condițiunile vieții noastre de toate zilele și și cele sociale s'au lărgit și îngreuiat și astfel omul ca individ precum și ca popor are lipsă de o nouă putere de învățătură, ca să-și asigure mersul sigur al existenței sale. Iar această putere nouă ni-o putem reciviră numai prin școală. Dar nu în felul cum îl practică mulți părinți prin trimiterea atât de neregulată la școală a copiilor lor; — căci să nu creadă cineva că e de ajuns ca să-și trimeată copilul unul sau doi ani la școală, — crezând că în acest timp copilul își va câștiga merindea culturală necesară pentru viață, căci în acești primi ani școala pentru copil e numai o sarcină după judecata lui, el trebuie să o cerceteze până se desvoaltă în spiritul lui interes față de învățătură, deoarece este constatat, că omul tinde a dobândi lucrul de care se interesează.

Omul a cărui cultură e numai fragmentară, omul a cărui cunoștințe sunt numai deșirate, nu va putea dispune niciodată de ele când ar dori, și prin urmare un atare om nu va fi capabil de nici o acțiune salutară, cu cât mai regretabilă e această stare la un popor. Școala e acel mijloc prin care să plămădește spiritul generațiilor unui popor. Școala are să lucreze la formarea vieții morale și culturale a unui popor, și astfel ea e menită să pregătească generații de oameni vrednici și conștienți. Dacă însă în această tendință nobilă școala nu va fi sprijinită de cercul familiar al copiilor și de cel social din localitatea unde se află, atunci problemele ei educative vor rămâne de tot, ori în parte neîndeplinite. Căci experiența omenească probată atât de mărturia timpurilor trecute cât și a celor de față, ne îndreptățează în deajuns, că nu există putere omenească, care să poată stârpi din sufletul copilului viciile și moravurile rele atât de bine, decât școala.

Drept aceea zice și coreferentul nostru d-l Ioan Mateiu: «că va trebui să jertfim tot avutul și toate puterile noastre pentru

școală, care dă vieață sufletului nostru, căci dela întunecarea ori înflorirea ei e legată și căderea neapărată sau înălțarea unui popor; noi am apucat-o întărită și bogată dela cei cari au asudat pentru ea în atâtea scurgeri de veacuri, venită ca cea mai curată comoară de moștenire și datoria noastră de căpetenie nu poate fi alta, decât ca, luând îndemn dela bărbăția și vitejia acelor cari ni-au hărăzit-o să fim aceeași hotărâți și neînduplecați apărători și sprijinitori ai ei». Ca să o sprijinești și ca să-i înțelegi chemarea ei atât de scumpă, trebuie să vii însă în atingere directă cu ea.

Să vedem acum cari sunt avantajile celor cari au cercetat școala și cari sunt dezavantagiile celor ce n'au cercetat vre-o școală și au plecat pe câmpul de războiu.

Dacă le vom căuta dintâiu la popoare, apoi trebuie să ne oprim a exprima în primul rând toată lauda și recunoștința noastră poporului german, care numai prin cultura sa superioară și numai prin disciplina exemplară, care e un rezultat al creșterii bune din școală se poate mândri, că cu toate că luptă deodată cu trei dușmani, totuș picior dușman nu a călcat încă pe teritoriul lui, fără poate în o întindere foarte neînsemnată. Vedem mai departe că cifrele celor picați pe câmpul de luptă la germani sunt cu mult inferioare celor dela noi, aceasta încă rezultă de acolo, că la ei, cel din urmă soldat și-a câștigat cultura recerută, și astfel el luptă vitejește, dă luptă cu mintea, el să știe apăra și își cunoaște datorința chiar și în cazul extrem, când ajunge fără conducător, și acestei culturi, acestei creșteri au să-i mulțamească mulți vieața.

Cultura, fidelitatea și încrederea în Dumnezeu, tot atâtea calități, pe cari soldații nemți li-au primit ca moștenire dela învâțătorii lor, îi păzește de a-și perde prezența în mijlocul cruzimei și a grozăveniei războiului, păzindu-i astfel și de moarte. Pe când mulți din fiii neamului nostru lipsiți fiind de cultura ce și-o puteau agonisi în școala poporală, ajungând în situația de a-și perde conducătorul, ajung în starea turmei fără păstor, în care lupul face ravagii după bunul lui plac.

Unde se mai amintim acum durerile sufletești cari copeșesc de multeori pe cele trupești; a acelor soldați cari neîn-sușindu-și prin școală frumosul meșteșug al scrisului tânjesc acolo departe, de două boli, neputând trimite un mic răvaș de

mângăere celor de acasă, căci acolo n'are timp să se roage de altul să-i scrie și lui o carte. Ca o dureroasă mărturie despre această stare de plâns a feciorilor noștri cari nu știu carte, ne servește un domn, anume Urban Iarnic, profesor, un străin, dar cu durere de cauza neamului nostru, care domn într'un articol intitulat: «Ai carte ai parte» ne scrie că acolo departe în Austria nordică erau într'un spital patru feciori de român răniți și nici unul nu știă scrie și ceti, și zice numitul profesor că: «Bravi băieți, nu numai acești patru, ci și toți, a căror cunoștință am făcut-o; numai un cusur aveau: că cei mai mulți din ei nu știau carte. Dar poate aflându-se acasă, nu simțiau tocmai urmările funeste ale acestei ignoranțe, desigur acum, găsindu-se între străini cari nu le știau limba și neputându-se pune în înțelegere cu ai lor, acum le va fi venit cât se poate de greu». Cu atât mai greu trebuie să ne vină nouă dacă mai avem puțin simț moral, că un străin să ne descopere păcatele și tot dânsul să vină să ne îndemne de a îmbrățișa mai cu drag școala și învățătura. La rândul lor părinții acestor nenorociți să plâng ziua și noaptea că nu primesc ca alții știri de feciorul, tată sau frațele lor; și-și vor blăstămă nesocotința lor de a nu fi trimis pe feciorul la școală la timpul său. Acești bieți nefericiți plătesc cu lacrimi vărsate din belșug păcatul comis de ei față de fii. Și aleargă la unul și la altul despre care crede că au știre despre feciorul lor să-l întrebe, și în cele mai multe cazuri să întorc nemângăiați. — Dar nici cei rămași acasă, cari nu știu ceti și scrie nu au o soarte mai fericită, căci de câteori primesc vre-o carte dela scumpul lor plecat pe câmpul de luptă, trebuie să alerge dela unul la altul, rugându-l să-i cetească ce i-a scris feciorul sau bărbatul. Dar cea mai mare greutate o simte când trebuie să-i răspundă. Doamne, câte nu ar scrie ea, câte dureri de acasă nu i-ar împărtași și cu câte cuvinte nu l-ar mângăia pe cel plecat, — dar nu se poate, căci străinului de care se roagă să-i facă scrisoarea nu i-le poate spune toate, și astfel trebuie să se mângăie cu aceea, să-i scrie că sunt sănătoși și îi salută.

Dar față de toate acestea cazuri prevalează aceea, când feciorul neștiutor de carte ajunge greu rănit în vre-un spital străin, unde apoi moare cu zile fiind copleșit de dorul și jalea celor de acasă, pe cari nu poate să-i înștiințeze, că ce e cu el. Multe asemenea cazuri a-și putea înșiră aci, însă cred că acestea

sunt de ajuns ca să vă pot ilustra avantajile și dezavantagiile celor cu, sau fără de școală în actualul războiu. Să vedem acum care e chemarea școlii în acestea zile grele pentru copii.

Școala pe lângă că e focalul de cultură, mai are și altă menire în aceste zile de retriște generală și anume: ea este locul de mângăiere, de ușurare a suferințelor copiilor D-voastră, pe cari le simt în urma plecării pe câmpul de luptă a părinților, fraților, a stâlpului casei lor, pentru că gândul copilului aproape permanent va alerga la părintele și fratele lui care se luptă undeva departe — de luni de zile. Școala își dă silință, ca prin învățătorul ei să fie conducătorul stărei acesteia sufletești cauzată de timpurile grele. Dar mai mult ea își va da silința ca prin învățătorul ei să înlocuiască pe aceia, ai copiilor ce astăzi sunt departe; va fi deopotrivă tatăl și fratele lor. Ea îi învață ca să se roage zi și noapte la milostivul Dumnezeu, ca el să-i apere pe părinți, frați ai lor și să-i întoarcă în pace în mijlocul lor. Școala îi învață, ca să scrie și ei dacă nu chiar epistole, barămi câteva rânduri în epistolele mamei sau a sorei, pentru tatăl sau fratele lor cel îndepărtat, mângâindu-le astfel chinul, dorul și jalea cea mare după micii lor copilași și frați și vă asigur că lacrimile ce vor pică din ochii celorce le primesc pe hârtia nepăsătoare vor fi tot atâtea binecuvântări la adresa învățătorului și școlii.

Școala îi mângăie, școala îi crește, școala îi învață și-i ferește de a ajunge de rușine și în situația celor patru feciori de cari atât de dureros ne scrie mai sus amintitul profesor străin. Deci să ne nizuim a trimite cât se poate de regulat copiii noștri la școală, căci numai dacă ai învățătură știi că trăești.

Iar învățătura unită cu dragostea de bine sfârșește totdeauna, prin a da o vieță mulțamită, o vieță frumoasă.

Să nu uităm nici când, că unicul nostru scut și liman de mântuire a limbei și istoriei strămoșilor noștri e școala, pentru că «cu existența sau căderea limbei oricărui popor stă sau cade și istoria aceluia — și, unde a încetat limba, încetează și vieța lui, căci morții nu mai au istorie» — zice Cipariu.

Rășinariu, în 25 Martie st. v. 1915.

Emilian Dancășiu,
învățător.

I. Date școlare.

A. Școala de toate zilele.

Personalul didactic.

1. *Moise Frățilă*, director și învățător definitiv, a instruit în cl. a IV-a de băieți și a IV-a de fete cu 40 elevi și 30 eleve, 29 ore pe săptămână; a propus cantul în cl. IV, V și VI — 2 ore, a condus corul, biblioteca și cooperativa școlară și agen-dele directorale. Ani de serviciu la școala de aici 31, tot-odată și ca director 10, (2 ani premergători în Galeș).

2. *Aurelia Goga*, învățătoare definitivă, a instruit în cl. I-a de fete cu 54 eleve, 22 ore și în cl. I-a de băieți — cu 71 elevi, alternativ — a. m. cl. I-a fete, p. m. cl. I-a de băieți și a predat lucrul de mână femeiesc elevelor din cl. I—VI, 3 ore pe săptămână. Ani de serviciu 43, dintre cari 23 numai pentru lucrul de mână, iar 20 și pentru studii.

3. *Șerban Cioran*, învățător definitiv, a instruit în clasele V și VI mixte cu 18 elevi și 10 eleve, 31 ore pe săptămână și gimnastica cu elevii și elevele cl. IV, V și VI — 1 oră. Ani de serviciu 23.

4. *Bucur Sasu*, învățător definitiv, a instruit în cl. a III-a de băieți și de fete alternativ — cu 56 băieți și 57 fete, 28 $\frac{1}{2}$ ore pe săptămână. Ani de serviciu 14, (13 la școala de aici, 1 în Sadu).

5. *Emilian Dancășiu*, învățător definitiv, a instruit în cl. II de băieți și a II-a de fete alternativ, — cu 60 elevi, 67 eleve, 24 ore pe săptămână. Ani de serviciu 6.

Mobilizați:

1. *Teofil Căliman*, învățător definitiv — cu 18 ani de serviciu (15 la școala de aici, 3 în Boicza (Boița)).

2. *Eugen Crăciun*, învățător definitiv — cu 13 ani de serviciu (11 la școala de aici, 1 în Șelimbăr, 1 în Șeica).

3. *Ioan D. Vidrighin*, învățător definitiv — cu 8 ani de serviciu.

*

Demisionând învățătorul *Nicolae D. Vidrighin*, care s'a preoțit, postul al IX. a rămas în acest an școlar neocupat.

*

Pompiliu Simoneti, preot gr.-cat. în Rășinari, a propus elevilor gr.-catolici la școala de toate zilele religiunea, 2 ore pe săptămână.

*

Petru Drăgoiu, pedelul școlii. Ani de serviciu 7.

*

Notă. Chemați fiind sub arme învățătorii amintiți — încă la începutul lunii August — și devenind vacant postul al IX. de învățător, după începerea anului școlar corpul didactic în conștelegere cu prezidiul comit. parohial decide, ca clasele învățătorilor mobilizați să fie conduse de învățătorii cu clase paralele — rămași în funcțiune. Astfel instruiază învățătoarea A. Goga și în cl. I-a de băieți — a învăț. E. Crăciun, învățătorul E. Dancășiu și în cl. II-a de fetițe — a învăț. T. Căliman; învăț. Bucur Sasu și în cl. III. de fetițe — a învăț. I. D. Vidrighin; directorul M. Frățilă și în cl. IV. de fetițe — a învăț. Șerban Cioran, care a instruit în cl. V și VI mixte — în locul învăț. demisionat.

Dispensat — după câteva luni — dela serviciul militar învăț. Ioan D. Vidrighin cu ziua 14 Decembrie n. își reocupă postul și instruiază în ambele clase prime alternativ — în locul învățătoarei A. Goga, care cu ziua de 5 Decembrie n. până la 1/14 Martie — inclusive, (în acest interval au fost suspendate prelegerile — din 19/XII—25/XII și apoi din 28/XII — 1 Februarie n. — vezi p. 3 «Starea sanitară»), fiind concediată din cauză de morb, până la venirea învățătorului I. D. Vidrighin 14/XII, a fost substituită de ceilalți învățători — și de păr. M. Lungu, care, cu plăcere constatăm, cu multă bunăvoință a instruit nu numai în clasele prime, dar și în celelalte clase — în zilele, când vre-unul dintre învățători a trebuit să absenteze timp mai îndelungat, precum s'a întâmplat în acest an școlar, absentând dela prelegeri și învăț. Ș. Cioran — din cauză de morb, iar învăț. Bucur Sasu — vre-o șase săptămâni, din cauza scarlatinei ivită și în familia sa — între copii — căzându-i jertfă un băiat. Din 1/14 Martie — instruiază inv. A. Goga în cl. I de fete, d-l inv. I. Vidrighin în cl. I de băieți, iar dela 8/21 Aprilie c. — bolnăvindu-se acesta, instruiază în ambele aceste cl. iar singură d-na A Goga — până la examen.

Pentru ajutorul ce ni-l'a dat părintele Maniu Lungu — învățătorilor celor fără întrerupere în funcțiune, substituind pe cei absenți dela prelegeri — direcțiunea școlii își împlinește o plăcută datorie — exprimându-i și la locul acesta mulțumită.

B. Școala de repetițiune economică.

Școala aceasta — în conformitate cu circularul Preaven. Consistor arhidiecezan — Nr. 9655/914 — în consonanță cu ordinul Ministr. de culte și instrucțiune publică — Nr. 3930/914 — din cauza resbelului actual ce-l poartă Monarhia noastră cu dușmanii săi, n'a funcționat, lăsându-se elevii ca ajutor părinților la purtarea economiei de casă și de câmp.

C. Mijloacele de învățământ.

a) Biblioteca școliei.

Aceasta are cu sfârșitul an. școl. 1914/15 opuri 757 în 868 volume. S'a sporit în anul acesta cu 14 opuri — în 14 volume — 13 cumpărate și 1 donat; apoi cu «Jurnalul societății agricole» din București, trimis regulat — în mod gratuit — de d-l Bucur Hoadrea, fiu al comunei noastre, aplicat în serviciul societății amintite; cu revistele ped. «Vatra școlară», «Școala», «Foaia școlastică» și «Revista generală a învățământului» — abonate de scaunul școlar; cu «Néptanitók lapja» — gratuit — și cu Anuarele pe an. școl. 1913/14 al instit. pedagogic teologic ort. român din Nagyszeben (Sibiiu), al gimn. clasic I. Maiorescu, Giurgiu și al școalei civile de fete a «Asociațiunei» din Nagyszeben (Sibiiu).

Donatorilor direcțiunea școalei le exprimă mulțumită.

b) Recvizite și aparate.

Cu de acestea școala noastră e provăzută conform art. de lege XXVII din an. 1907.

II. Din cronica anului școlar 1914/15.

1. *Timpul de instrucțiune.* Inscrierile s'au făcut conform decisului comitetului parohial, comunicat direcțiunei școalei prin hârtia cu Nr. 84 dtto 18/31 August 1914 din 1—6 Septemvrie n. Fiindcă în zilele amintite s'au înscris însă prea puțini elevi, — din cauza, că au fost aplicați de părinți la economia câmpului — înscrierile s'au continuat până la ultima Septemvrie, iar prelegerile în mod regulat s'au putut începe numai cu 1 Octomvrie

n. și au ținut — *cu întrerupere* — (vezi pct. 3 «Starea sanitară») până la 2/15 Maiu n.

Examenele s'au ținut în 3/16 Maiu, iar după examene s'a făcut încheierea festivă sub conducerea P. O. D. protopresbiter tractual Dr. Ioan Stroia.

Ferii au fost afară de Dumineci și sărbători, Vinerea.

La sămănatul cucuruzului — 2 zile — 26 și 27 Aprilie n.

2. *Vizitațiunea școliei.* În decursul anului școlar, școala a fost vizitată în mai multe rânduri de d-l paroh-primar și președ. al comitetului parohial Maniu Lungu.

În 2 Decemvrie n. a fost vizitată de d-l subinspector reg. ung. de școale al comit. Szeben (Sibiiu) Iftene Jenő, cu care ocaziune aflând curățenie, ordine, disciplină și progres corăspunzător, în ședința ținută după vizitațiune cu corpul didactic — la care a azistat și președintele comit. paroh., părintele M. Lungu, și-a exprimat mulțumirea sa.

3. *Starea sanitară.* Starea sanitară atât cu privire la membrii corpului didactic, cât și cu privire la elevi — nu o putem tacsă satisfăcătoare, dupăce nu toți învățătorii rămași în funcțiune s'au bucurat în decursul anului școlar de deplină sănătate — bolnăvindu-se învățătoarea A. Goga, inv. Ș. Cioran și I. D. Vidrighin — iar între elevi ivindu-se morbul scarlatina în mod epidemic, s'au suspendat prelegerile mai întâiu prin dispozițiunea președ. comit. paroh. din 19—25 Decemvrie, iar apoi prin ord. d-lui vice-com. cu Nr. 13262/914 din 28/XII ora 11 a. m. până la 1 Februarie n.

Acesta e al treilea an școlar în care s'au suspendat prelegerile la școala noastră din cauză de morb — (în anul 1911/12 din cauza tusei convulsive, iar în anul 1913/14 și în acesta — din cauza scarlatinei). Al treilea și cel mai greu, în care mersul normal al instrucțiunii a trebuit să sufere o alterare foarte adânc simțită, ale cărei urmări se vor cunoaște mulți ani următori. Să sperăm, că bunul Dumnezeu ne va scuti în viitor de asemenea cercări grele.

În privința stării sanitare școala a fost cercetată în mai multe rânduri de medicul substitut — d-l Dr. Mișu, medic în comuna Cristian — fiind medicul nostru — d-l Dr. Ioan Bucur — dus pe câmpul de luptă.

4. *Conferințe învățătorești* s'au ținut în acest an școlar numai 4, în cari s'au tractat și rezolvit afaceri cari privesc progresul școlii noastre.

5. *Festivități școlare.* La 4 Octombrie n. onomastica Maiestății Sale regelui nostru apostolic Francisc Iosif I.

În 19 Noembrie n. s'a ținut sărbătoarea școlară în amin-tirea Maiestății Sale fericitei regine Elisabeta. Cuvântul ocazional l-a rostit directorul școlii.

În 30 Noembrie v. corpul didactic cu elevii cl. III – VI a participat la serviciul divin și la celebrarea parastasului în bi-serica cea mare, întru amintirea fericitului arhiepiscop și mitro-polit Andreiu.

Corul școlii a cântat liturghia și a dat răspunsurile fune-brale la celebrarea parastasului; iar la momântul marelui arhie-reu a întonat «Româtime mult cercată».

Producțiunea școlară — în după ameză acestei zile, obici-nuită până aci, — din cauza războiului și a stărilor triste în cari ne aflăm, de astădată nu s'a ținut.

În locul aceleia — a rostit directorul școlii în biserică, la locul pricesnei, cuvântul ocazional — arătând publicului și cauza pentru care s'a abstat dela ținerea producțiunii.

În 14 Martie v. (Sâmbăta Floriilor) corpul didactic a făcut cu elevii excursiunea obicinuită în câmp, unde primăria comu-nală, ca în totdeauna — a împărțit fiecărui elev — de astădată în locul covrigului, câte o bucată de pâne și un păhar de vin, iar la reîntoarcere toți elevii au adus stâlperi de salcie, pe cari le-au depus în sf. biserici pentru ziua următoare.

Timpul deosebit de frumos și plăcut din ziua aceasta, in-grijirea membrilor primăriei pentruca elevii să poată primi obicinuitul covrig (de astădată pâne) și vin, participarea d-lor preoți locali Cioran și Dancășiu, d-l notar I. Giurcoiu, a mai multor jurați comunali și a. au contribuit, ca excursiunea să reu-șească foarte bine, simțindu-se deosebit de încântați nu numai membrii corpului didactic, dar și elevii.

Pentru bunăvoința arătată de primăria locală către micuții nostri — mai ales în timpul de față — când cei mai mulți dintre ei — din toamna trecută n'au mai gustat pâne până la ziua aceasta — direcțiunea își împlinește o plăcută datorie, expri-mând onoratei primării și la acest loc mulțumita sa.

Tot asemenea mulțumește și d-lor participanți pentru atențiunea ce ne-a dat, luând parte la festivitatea noastră.

În 25 Martie v. — ziua Bunevestiri — patronul școlii noastre, s'a făcut prin d-nii preoți Lungu și Cioran sfințirea apei, azistând ca totdeauna public numărös, directorul cu corul școlar și învățătorii: d-na A. Goga și Șerban Cioran — iar după amezai — s'a ținut producțiune școlară — împreună cu împărțirea darurilor «Pomului nostru de Crăciun» (daruri, cari nu s'au împărțit în ajunul Nașterii Domnului — ca în anii premergători — fiind suspendate prelegerile din cauza scarlatinei) — cu următorul program:

1. «Christos a înviat» și «Troparul zilei» — corul școlar.

2. Cuvânt de deschidere — rostit de dir. școlii — în care pe lângă însemnătatea zilei a arătat în mod amănunțit și «foloasele pedagogice ale războiului actual», *învățăturile morale*, cari se pot scoate și *primejdiile morale*, cari pot urmă pentru copii din acest războiu.

A arătat — cum trebuie să porceadă învățătorul cu elevii — și cum părinții cu copiii lor — pentruca împreună se poată dobândi foloasele pedagogice și învățăturile morale din acest războiu.

3. Astăzi cu bucurie — corul școlar.

4. Declamări:

a) Copilul	elev cl. I.
b) Paserea și copilul	" " "
c) Rugăciune	elevă " I.
d) Școlarul harnic	" " "
a) Soldații	elev " II.
b) Patru frați	" " "
c) Mielușelul	elevă " II.
d) Primăvara	" " "

5. Fii ai țării noastre — corul școlar.

6. Declamări:

a) Vestitorii primăverii	elev cl. III.
b) Orfanii	" " "
c) Îngerul	elevă " III.
d) Floriile	" " "

7. Vivandiera — cor de fetițe, cl. IV, V și VI.

8. Școala și războiul, disertație ținută de inv. E. Dancășiu, pe care o publicăm la locul prim al acestui anuar.
9. Primăvara mândră a sosit, și
Cucule peană galbenă — corul școlar.
10. Declamări:
a) Icoana unui sfânt	elev cl. IV.
b) Lupul și oile	„ „ „
c) Plugul săracului	elevă „ IV.
d) Glasul patriei	„ „ „
11. Bravi ostași ai țării noastre — corul școlar.
12. Declamări:
a) Cocorul	elev cl. V.
b) Cântec ostășesc	„ „ VI.
c) Orfanii	} eleve cl. V și VI.
d) Rugămintea din urmă	
e) Nuntă'n codru	
13. Murgule, mânz pintenog — corul școlar.
14. *Distribuirea darurilor Pomului de Crăciun.*
15. La arme — corul școlar.

Incheierea producțiunii prin cuvântul directorului și al părintelui M. Lungu.

Cuvintele calde exprimate de părintele Lungu la adresa membrilor corpului didactic — în fața unui public atât de numeros, ca nici când la producțiuni de felul acesteia — și puternicele aclamații ale celor asistenți, au fost meritata răsplată a acelor dascăli, cari n'au pregetat a munci pentru buna reușită a acestei producțiuni.

Notăm, că după încheierea producțiunii — dl căpitan Ser-vian Vidrighin, de aici — concediat pentru câteva zile de pe câmpul de războiu — a cinstit elevei de cl. I., Ana Cojănel, 1 cor. plângându-se sărmana, că ea n'a primit nimic dela Pomul Crăciunului — și că «tatăl ei încă e dus în bătaie». Impărtașiți cu daruri au fost numai elevii cei mai diligenți și sărmani.

In 11 Aprilie n. — «Aniversarea sancționării legilor din 1848» — fiind zi de Duminecă și elevii cl. superioare IV, V și VI adunați în școală spre a merge la biserică, le-a explicat însemnătatea zilei inv. Ș. Cioran.

Morala și disciplina. Pentru a deșteptă și întări în elevi simțăminte morale și astfel a crește din ei cetățeni de omenie, folositori bisericii și patriei, elevii cl. IV, V și VI au participat în Dumineci și sărbători la sf. liturghie.

Sub durata cântărilor executate de corul școlar, condus de directorul M. Frățilă, supravegherea elevilor, cari nu fac parte din cor o a îndeplinit înv. Ș. Cioran, care a ținut și exortațiuni cu elevii cl. amintite, înainte de plecare la biserică.

În săptămâna I. a postului Paștilor toți elevii au asistat la serviciul dumnezeesc de d. a., conduși și supraveghiați de învățătorii de clasă.

În postul Crăciunului și al Paștilor, elevii s'au mărturisit și cuminecat.

Excursiuni școlare. Afară de excursiunile făcute de învățători cu elevii în hotarul comunei — în toamna trecută — au făcut excursiune — Duminecă în 11/24 Aprilie până la Gurarâu — elevii cl. IV, V și VI, sub conducerea înv. de clasă — directorul M. Frățilă și Ș. Cioran. — Plecarea din curtea școlii s'a întâmplat la 5 $\frac{1}{2}$ ore dimineața având fiecare elev traista cu merinde, pentru a putea mânca de 3 ori. Trăiștile le-au depus în căruța — pe care înv. Cioran o a pus cu plăcere la dispoziția elevilor. — Astfel ușurați am pornit din comună pedestri trecând peste hotarul comunei noastre — și după $\frac{3}{4}$ de oră ne aflam în comuna vecină Poplaca. Aci le-am arătat edificiul școlii, am odihnit, puțin — și după executarea câtorva cântări ne-am continuat drumul peste hotarul comunei Poplaca spre comuna Gurarâu.

Holdele atât de frumoase — pe ambele hotare ale acestor două comune, ne-au dat ansă a le putea vorbi elevilor despre bunătatea lui Dumnezeu, care prin iubirea-I nemărginită către noi oamenii, ne poartă de grijă, ca lipsa de bucate pe care o simțim atât de mult acum, să ni-o înlocuiască în curând cu cereale de tot felul.

La orele 8 a. m. am fost în Gurarâu. Am fost întâmpinați de dl notar Comaniciu care ne-a condus în școală punându-ne o sală la dispoziție. După ce elevii s'au curățit de praș, au dejunat și apoi am plecat în corpore la biserică — unde corul nostru a executat cântările liturgice — și cele funebreale la celebrarea parastasului, urmat după liturghie. Părintele I. Manta

sen., căriua îi comunicasem îndată după sosirea noastră acolo planul excursiunii noastre ne adresează cuvinte elogioase în biserică, comunică publicului intențiunea noastră și-l învită a asistă la producțiunea elevilor excursioniști după amezai la 2 $\frac{1}{2}$ în pavilionul comunal.

După biserică elevii au fost conduși prin comună spre a cunoaște locurile și edificiile mai însemnate, a face asemănări și deosebiri între pozițiile, zidirea caselor de acolo și dela noi, a cunoaște portul locuitorilor, a observă purtarea oamenilor crescuți și a celor tineri față de cei străini ș. a.

Prânzul l-au luat elevii nostri în aceeași sală, ca a. m. iar conducătorii lor la masa ospitală a dlui notar Comaniciu, a cărui stimată soție face parte din corpul didactic a com. Gurarâu și care a avut bunăvoința a ne însoți peste tot locul în timpul petrecut acolo, înlocuind nu numai cu deosebită plăcere dar și cu deplină demnitate pe ceilalți trei colegi ai săi duși pe câmpul de luptă.

La orele 2 $\frac{1}{2}$ s'a început producțiunea conform anunțului din biserică, care, judecând după frumoasele cuvinte ale părintelui Manta sen. rostite după încheierea producțiunii în fața unui public foarte număros, credem a fi reușit spre mulțumirea tuturor.

Îndată după producțiune ne-am făcut gata de plecare spre casă. Hotărîsem a ne întoarce pe alt drum — peste «Călugărul», un deal nu departe de Gurarâu, fiind drumul acela mai scurt.

Voiși că timpul ne-a favorizat și că nu ni s'a întâmplat vr'un incident neplăcut — în scurt timp salutarăm «Călugărul» din partea de cătră Rășinari, îl suirăm repede. Ajunși în pace la «Curmături» (șerpentine), elevii au fost lăsați să odihnească și să-și mănânce restul merindei. — Pe însărate am ajuns veseli acasă.

Buna primire cu care am fost întâmpinați în comuna Gurarâu, ospitalitatea caracteristică a locuitorilor și în special a inteligenților acestei comune, ne îndeamnă a le exprimă și la locul acesta tuturor și îndeosebi dlor preoți Manta sen. și jun., dlui Comaniciu și dnei — apoi dnei Neaga Ivan, notărășița văd. a tatii Ivan, care înainte de ieșirea noastră din Gurarâu a împărțit elevilor excursioniști câte o bună bucată de pâine — sincera noastră mulțumită.

Cunoștințele ce și-au câștigat elevii noștri din această excursiune, bucuria cu care istorisesc cele văzute și experiate — sentimentul de prietenie și ajutorare reciprocă — care se desvoltă și observă între ei, ne face a le primi rugarea și a face cu ei în curând o excursiune și mai depărtată.

Exprimăm mulțumită și soldatului fruntaș Gheorghe Goția din com. Răhău, care luând parte la producțiune, a cinstit elevilor noștri 1 coroană. Aceasta s'a depus la «Andreiana» din loc în libelul cu Nr. 123 «Fondul de excursiuni».

III. Impărțirea de ajutoare din fundațiunea Aleman C. Mitrea.

Din această fundațiune binefăcătoare, comitetul parohial a împărțit pentru acest an școlar următoarele stipendii:

a) Elevilor cl. IV: George Brote, Radu Lomotă, Maria Motronea, fiecare câte 2 cor. Peste tot	8 cor.
b) Elevilor cl. V: Ana Vidrighin 577, 5 cor., Maria Trinu 5 cor., Maria Hancu 6 cor., Paraschiva Răspop 4 cor., Maria Dumitrescu 4 cor., Ioan Muntoiu 5 cor., Stan Barbăalbă 3 cor., Bucur Hancu 3 cor., Șerb Duca 2 cor., George Tăvală 5·80 cor., George Ștefănuță 3·70 cor., Oprea Roman 3 cor. și Ioan Ștefănuță 6·50 cor. Peste tot	56 „
c) Elevilor cl. VI: Constanța Lungu 7 cor., Ana Bucur Țincu 5 cor. și Bucur Petru Cioran 6 cor. Peste tot	18 „
	Laolaltă . 82 cor.

IV. Impărțirea de ajutoare din fundațiunea „Bucur Dancăș și soția Maria“.

În conformitate cu decisul comitetului parohial de a se provedea elevii lipsiți cu manuale didactice, din această fundațiune s'a predat direcțiunei școalei suma de 44 cor., care s'a distribuit pentru cărți de școală — următorilor elevi a căror părinți au fost duși pe câmpul de luptă:

Clasa II	băieți:	Ilie Băra 0:35 cor., Nic. Cerciu 1 cor., Șerban Duca 0:70 cor., Șerban Măț 0:55 cor., Andreiu Păcurariu 0:70 cor., Ioan Drăgoiu 0:70 cor., Iosif Pinciu 0:45 cor.	4:45 cor.
„ II	fete:	Ana Adam 0:70 c., Maria Adam 0:50 c., Soră Cănean 1:20 c., Maria Mun- tean 0:45 c., Sora Poplăcean 0:50 c., Stanca Sămăn 0:50 c., Stana Țichin- delean 1:20 c. și Dobra Sas 0:50 c.	5:55 „
„ III	băieți:	Nicolae Grebenea 2:10 c., Ioan Bor- chină 2:10 cor., Aleman Măț 2:10 c., Ioan Droc 2:10 c.	8:40 „
„ III	fete:	Maria Stoica 2:10 c., Sora Sămăn 0:50 c.	2:60 „
„ IV	băieți:	Maniu Cruciat 1:35 c., Nicolae Să- dean 1:55 c., Nicolae Severin 1:34 c., Nicolae Păcurariu 1:45 c., Nicolae Trinu 1:30 c., Vasile Hurubă 2:30 c., Bucur Droc 1:45 c., Șerban Dancăș 1:15 c., Vasile Ciora 1:15 c., și Bucur Suroiu 1:15 c.	14:19 „
„ IV	fete:	Paraschiva Cruciat 1:14 c., Maria Bratu 1:62 c., Paraschiva Cerciu 2:70 c. și Maria Albu 1:35 c.	6:81 „
„ V	băieți:	Dan Drăgoiu 2 cor.	2:— „
			<hr/> Laolaltă . 44— cor.

V. Serbarea arborilor și a pasărilor.

Această serbare s'a ținut, conform decisului corpului di-
dactic adus în ședința dela 13:26 Aprilie, Duminecă în 19
Aprilie (2 Maiu) orele 2 p. m. în liber, lângă grădina școalei —
după următorul program:

1. Deschiderea serbării de directorul școalei.
2. Primăvara mândră a sosit — corul elevilor — condus
de directorul.

3. Declamări :
- a) Omul și pasărea, elev cl. II.
 - b) Vrăbiile, elevă cl. II.
 - a) Plecarea soldatului, elev cl. III.
 - b) Vestitorii primăverii, elevă cl. III.
4. Luncile s'au deșteptat, — corul.
5. Prelegere despre cultivarea legumilor — ținută de învățătoarea A. Goga.
6. Pasărele călătoare — reproducere — trei elevi cl. IV.
Pasărea mică și vulturul — declam., elevă cl. IV.
Potârnicchia — reproducere, elevă cl. IV.
Cred în Dumnezeu — declam. elevă cl. IV.
7. Bravi ostași ai țării noastre — corul.
8. Prelegere despre importanța pomilor și a pasărilor — ținută de învăț. Bucur Sasu.
9. Cucule, peană galbenă — corul.
10. Folosul pasărilor — temă lucrată și citită de o elevă cl. VI.
11. a) Strugurel bătut de piatră — corul.
b) La arme — corul.
Inchiderea — prin directorul.

Cu toatecă timpul a fost foarte frumos, public din popor n'a fost cât așteptam să fie. Publicul inteligent, de ambele sexe, aproape întreg a participat.

Examenul de absolvire cu clasa a VI-a de băieți — conform art. de lege XXXVII din 1913 s'a ținut Duminecă, 9 Mai n. orele 2 p. m. sub conducerea comisarului ministerial (iskola-felügyelő) d-l Tiszovszky Daniel, dir. școalei de stat din Nagy-szeben (Sibiu).

Au participat: Maniu Lungu, paroh primar și președ. scaunului școlar, M. Frățilă, directorul școalei și ceilalți și doamna învățătoare A. Goga.

Constatăm, că în anul acesta — plin de năcazuri — avut-am numai un singur băiat în cl. a VI. — Bucur Cioran — care a dat răspunsuri bunișoare din toate obiectele prescrise de lege, încât d-l comisar s'a declarat mulțumit și astfel va putea primi Absolutorul prescris.

VI. Pomul Crăciunului.

Pentru pomul nostru de Crăciun din anul 1914 — direcțiunea școlii având în vedere înfricoșatul războiu ce-l poartă monarhia noastră cu dușmanii săi, și apoi jertfele și contribuțiile de tot soiul, pe cari poporul a trebuit să le facă pentru armată, și ținând seamă de lipsurile ivite între oameni, curând după începerea războiului — a aflat cu cale a absta de astădată dela orice colectare pentru acest pom — cu toate că mai arzătoare trebuință de vestminte dăruite dela pomul de Crăciun avut-au elevii noștri sărmani acum, decât în anii premergători, când părinții le erau acasă — și nu duși pe câmpul de luptă.

Întâmplarea însă a adus cu sine, ca directorul școlii să convină în ziua de Anul nou cu d-l Anton Frangos din Giurgiu, ginerele fruntașului din Rășinari Coman Lungu, care și în anii premergători ne-a surprins cu frumoase sume în bani, pentru pomul de Crăciun, și aflând de starea lucrului generosul domn Frangos îi imanuiază directorului dela sine suma de 80 (optzeci), iar pentru băiatul ce-l are în prăvălie, Petru Părau, de aici, 5 (cinci) coroane, cu totul 85 (optzeci și cinci) cor. pentru cari să se procure vestminte, cari să se distribuie între elevii sărmani ai căror părinți sunt duși pe câmpul de luptă.

Tot spre acest scop a mai primit directorul prin fruntașul comunei noastre Iacob Isdrailă 8 (opt) coroane, dela d-l Petre Suroiu, neguțător în Roșiori, România, iar dela măestrul-rotar Ioan Lungu și văd. Maria Salca, ambii din Rășinari, câte una coroană.

În total s'au inmanuat directorului:

a)	dela d-l Anton Frangos,	coroane	85
b)	„ „ Petre Suroiu	„	8
c)	„ măestrul-rot. Ioan Lungu, și „	„	1
d)	„ văd. Maria Salca	„	1

Laolaltă coroane 95

Din suma aceasta — conform consfătuirii direcțiunii cu ceilalți membri ai corp. didactic și cu președ. comit. parohial, s'a procurat și plătit:

- a) 12 bucăți cărpe de păr (conf. Notei) à cor. 2·50 cor. 30—
 b) 11 bucăți pălării de păr „ „ à „ 2— „ 22—

c) 20 metri giolgiu (pânză) „ „ à „	0:60 cor. 12—
d) 28 „ „ (pânză fină) „ „ à „	0:80 „ 22:40
e) 31 „ brodărie pentru ii „ „ à „	0:10 „ 3:10
	<u>Laolaltă cor. 89:50</u>

Pentru cusutul iilor, cămășilor și ismenelor
s'a plătit:

a) Soției lui Ioan Muntoiu:	
pentru 5 cămăși à 30 fil.	cor. 1:50
pentru 5 ismene à 20 „	„ 1—
pentru 4 ii à 80 „	„ 3:20
b) Soției lui Stan Ștefănuță:	
pentru 7 ii à 80 fil.	„ 5:60
Așa necesară au dat-o cusătoarele dela ele.	
	<u>Peste tot cor. 100:80</u>

S'au spesat cor. 100:80

S'au primit „ 95—

cor. 5:80

S'a spesat deci cu 5 cor. 80 fil. mai mult. Această sumă s'a ridicat din libelul cu Nr. 7, — Institut «Andreiana» din loc, — menit pentru «Pomul Crăciunului».

Impărțirea darurilor «Pomului de Crăciun»

s'a făcut după cum s'a amintit deja — în urma producțiunii școlare din ziua de Bunăvestire — în mod sărbătoresc și în fața marelui număr de azistenți — premergând împărțirii darurilor — cuvântul de mulțămită din partea directorului la adresa binevoitorilor contribuenți. A arătat azistenților marimomia d-lui Anton Frangos — și bucuria ce o simte acest nobil om — când știe că a putut face bine celui lipsit și năcăjit.

A invitat publicul, ca împreună cu dânsul să-i ureze ani mulți și fericiți — asemenea și celorlalți contribuenți — ca să mai poată ajuta pe micuții noștri — *sărmani*, dar *silitori* și cu *purtări bune* și în viitor.

Indelungate strigăte de «Să trăiască» au însoțit ultimele cuvinte ale vorbitorului — la adresa «*celor miloși*» — Anton Frangos, Petre Suroiu, Ioan Lungu și Maria Salca.

Au primit daruri de ale «Pomului de Crăciun» — conform dorinței primului donator — elevi ai căror părinți sunt duși pe câmpul de luptă — și anume:

Ioan Isdrailă cl. I., Vasile Poplăcean cl. II., Nicolae Grebenea cl. III., Radu Lomotă cl. IV., Ioan Muntoiu cl. V. Fiecare: pălărie cămașă și ismene. *Numai pălării*: Maniu Mingioiu cl. II., Iosif Stoica cl. III., Bucur Suroiu cl. IV., Ioan Stefănuță cl. V., Bucur Hancu cl. V., Ana Vidrighin cl. I., Maria Trăistariu cl. I. Sora Mitrea cl. II., Maria Luca cl. II., Paraschiva B. Muntoiu cl. III., Sora Sămăn cl. III., Maria Motronea cl. IV., Ana Fleschin cl. IV., Maria Albu cl. IV., Maria D. Hancu cl. V. Fiecare: cârpă de păr și iie. *Numai cârpă*: Maria C. Bratu cl. IV.

Făcând această dare de seamă — direcțiunea școlii — în numele tuturor elevilor împărtășiți cu daruri — exprimă și la locul acesta adâncă mulțumită stimaților donatori — precum și femeilor Ana Ioan Muntean și Dobra Stan Stefănuță, cari singure s'au oferit a le coase vestmintele pentru un preț bagatel — dând și așa necesară dela ele — vrând astfel a contribui și dânsese barem cu lucrul, spre ajutorarea celor lipsiți și ținând seamă de maxima «*Cine ce face lui își face — și cine ce dă lui își dă.*»

VII. Cooperativa școlară.

(Raportul conducătorului).

Onorat corp didactic!

Despre cooperativa noastră școlară din acest an, care e al III-lea dela înființare, cu toate că avurăm a trece peste multe greutăți din cauza resbelului ce-l poartă monarhia noastră contra dușmanilor ei — sârbi și ruși — și cu toate că avurăm cu 108 elevi mai puțini înscriși la școala de toate zilele — dintre cari, majoritatea din cl. IV, V și VI, iar la școala de repetițiune economică nici unul înscriș, totuși se poate constată un sporiu destul de frumușel.

Aceasta o dovedesc documentele aflătoare în arhiva cooperativei și acest raport pe care Vi-l prezint:

1. S'au procurat dela Librăria arhidiecezană din Nagyszeben (Sibiiu) cărți și recuizite conform cărții de cont de	cor.	1,290·58
2. Remitenda		615·54
3. S'au plătit cărțile și recuizitele vândute cu		573·78
4. Rabatul de 15%,, dă un venit brut de	101·26	
5. Cărțile și recuizitele conform inventarului din anul trecut în sumă de	58·28	
	Laolaltă .	159·54
6. Spese conform conspectului		19·12
7. Mape și recuizite procurate cu bani gata dela librăria Budovszky din Nagyszeben (Sibiiu)		85·92
	Peste tot .	105·04
8. Subtrăgându-se spesele din suma de sub pct. 5 rămân pe seama cooperativei pentru an. viitor conform inventarului cărți și recuizite în sumă de		54·50
9. Mai multe conturi neîncassate, cari însă se vor încassă		25·35
	Laolaltă .	79·85

Această sumă se va distribui după încasare în părți egale pentru anuarul și fondul de excursiuni al școalei și depune la «Andreiana» din loc în libelele deja existente.

Rășinari, 5 Maiu n. 1915.

M. Frățilă,
dir. școalei, con. coop.

VIII. Clasificațiunea elevilor și elevelor pe anul școlar 1914/1915.

Clasa I. de băieți.

Invățătoare: Aurelia Goga.

- Cu foarte bine:** Petru Brote, Maniu Fleschin, Nicolae Giurcoiu, Ioan Roman, Maniu Bratu și Coman Oance.
- Cu bine:** Nicolae Bădilă, Petru Droc, Șerban Drăgoiu, Ioan Duca, Maniu Isdrailă F., Ioan Ioan Isdrailă, Iosif Ilcuș, Maniu Obârșe Bucur, Nicolae Tăpălagă C., Comșe Tăpălagă C. și Dumitru Sămăn.
- Cu suficient:** Coman Alboiu, Ioan Albu, Maniu Bozdoghină, Aleman Blezu, Ioan Capotă O., Coman Capotă, Bucur Cruciat Bucur, Bucur Goșa, Dumitru Hancu, Bucur Hegheș, Gheorghe Hoadrea, Ioan Iliuș, Nicolae Ilcuș, Ioan Mitrea, Șerban Marcu, Nicolae Măț, Ioan Moldovan, Vasile Obârșe V., Bucur Podariu, Ioan Rența, Petru Sămăn, Șerb Severin, Ioan Secuiu și Ioan Țichindelean.
- Cu nesuficient:** Radu Borchină, Oprea Blezu, Bucur Bratu, Oprea Crăcea, Coman Domnescu, Petru Gușterișan, Maniu Mitrea, Bucur Neagu, Stan Omotă, Ioan Olariu, Petru Pitariu, Neagu Roșca, Bucur Vidrighin St., Nicolae Vidrighin Maniu și Nicolae Ciupariu.
- Neclasificați:** Bucur Albu, Dan Cotoară, Bucur Cruciat Ioan, Vasilie Muntean, Nicolae Poplăcean și Bucur Ihora.
- Au repășit:** Vasile Adam, Bucur Bozdoghină, Ioan Capotă Vasile, Maniu Droc, Nicolae Drăgan, Dumitru Faur, Ioan Mitrea, Petru Podariu, Aleman Trinu și Bucur Țincu.
- A murit:** Ananiu Poplăcenel.

Clasa I. de fete.

Invățătoare: Aurelia Goga.

- Cu foarte bine:** Maria Cioran, Opreana Fleschin, Ana Hancu, Stana Hurdubelea, Magdalena Lungu, Maria Sas, Ana Sămăn, Sora Vidrighin.
- Cu bine:** Paraschiva Giurcoiu, Ana Muntoiu B., Maria Pinciu, Ana Severin, Maria Săcu, Maria Traistariu, Maria Vidrighin, Ana Vidrighin.
- Cu suficient:** Maria Bogdan, Dobra Bozdoghină, Maria Bratu, Ana Ciucean, Ana Cojenel, Soră Cotoară, Maria Cruciat, Opreana Cruciat, Maria Cruciat I., Magdalena Cioconea, Stana Dănoiu, Maria Drăgoiu, Opreana Paraschiva Droc, Dobra Hoadrea, Ana Iliu, Ana Măț, *Maria Muntean, Maria Mitrea, Ana Muntoiu I., Floare Smunchin, Maria Șerban, Dobra Țichindelean, Stana Vidrighin, Maria Zintz.
- Cu nesuficient:** Ana Băra, Stana Blezu, Sora Fântână, Ana Mitrea, Maria Peșa, Paraschiva Sas, Paraschiva Tăvală.
- Neclasificați:** (au părăsit școala): Paraschiva Capotă, Marina Fleschin, Dobra Minea, Marina Sas, Stana Severin, Ana Ștefănuță, Ana Ciora.

¹ Elevii cu stea (*) sunt gr.-catolici.

Clasa II. de băieți.

Învățător: **Emilian Dancășiu.**

- Cu foarte bine:** Ilie Băra, Sextil Eugen Frățilă, Petru Lungu, Coman Marin, Comșe Mitrea și Petru Țincu.
- Cu bine:** Ioan Bungărzan, Ioan Bozdoghină, Ioan Ciupariu, Maniu Cojenel, Ioan Petru Drăgoiu, Nicolae Flêschin, Maniu Frumoiu, Oprea Ilcușiu, Aurel Nicolae Isdrailă, Iacob Isdrailă, Maniu Mingioiu, Bucur B. Mitrea, Oance Dan, Pinciu Barb, Iosif Pinciu, Vasilie Poplăcean, Petru Severin, Vasilie Varvar și Ioan D. Vidrighin.
- Cu suficient:** Savu Balteș, Ioan Bogdan, Constantin Blezu, Nicolae Cerciu, Vasilie Cotoară, Dumitru Cruciat, Ioan I. Drăgoiu, *Maniu Drăgoiu, Ioan Grebenea, Ioan Iliuș, Maniu Lungu, Șerban Ș. Măț, Bucur Al. Mitrea, Ioan Mitrea, Petru Motornea, Ioan Poplăcenel, Ioan Rența, Petru Tara, Ioan I. Țincu, Ioan Nic. Țincu și Ioan Bratu.
- Cu nesuficient:** Bucur Bozdoghină, Nicolae Barbăalbă, Șerban Duca, Coman Fleschin, Petru Iftincă, Petru Măglaș, Șerban Măț Ioan, Iacob Tătoiu, Dumitru Suroiu și Petru Sămăn.
- Neclasificați:** Petru Cotoară și Andreiu Păcurar.
- A părăsit școala:** Isdrailă Dumitru.
- A murit:** Maniu Bozdoghină.

Calsa II. de fete.

Învățător: **Emilian Dancășiu.**

- Cu foarte bine:** Hortenzia Crăciun, Soră Mitrea, Maria Poplăcean, Eleonora Salcă, Stana Suroiu și Stana Tăpălagă Comșe.
- Cu bine:** Stana Barbăalbă, Paraschiva Bârsan, Paraschiva Bogdan, Dobra Bratu, Ana Bucurel, Ana Bungărzan, Stana Cioconea, Maria Giurcoiu, Soră Ilcuș, Stana Măț, Ana Oprea, Pria Podariu, Stana Tăpălagă C., Stana Tăpălagă Gh., Paraschiva Vidrighin Alem.
- Cu suficient:** Ana Albu, Ana Bontea, Stanca Bozdoghină, Ana Bratu, Pria Criveș, Soră Cănean, Ana Cioran, Ana Dancășiu, Ana Drăgoiu, Paraschiva Galea, Opreana Iancu, Maria Luca, Maria Lungu, Ana Muntoiu, Maria Muntean Iacob, Maria Muntean Ioan, Mărina Poplăcenel, *Maria Sas, Ana Secu, Paraschiva Secu, Stanca Sămăn, Stana Simtion, Maria Stanciu, Ana Ștefănuță, Stana Țichindelean, Stanca Sas și Paraschiva Vidrighin Dumitru.
- Cu nesuficient:** Ana Bozdoghină, Paraschiva Băncilă, Stana Magdalena Capotă, Ana Cioconea, Maria Flueraș, Soră Poplăcean, Stana Popa, Soră Săcuiu, Stana Stoica, Magdalena Tara, Dobra Fântână și Maria Hoadrea.
- Neclasificate:** Ana Adam, Maria Adam, Maria Dragomir, Paraschiva Gri-gore și Soră Galea.
- A părăsit școala:** Maria Frunzete.
- A murit:** Dobra Sas.

Clasa III. de băieți.

Invățător: **Bucur Sasu.**

- Cu foarte bine:** Nicolae Blezu, Viorel Bucur, Emilian Crăciun, Nicolae Grebenea, Ioan Roșu.
- Cu bine:** Bucur Bratu, Ioan Cruciat I., Dumitru Dobra, Ioan Droc, Ioan Gușterișan, Bucur Hurdubelea, Ioan Iliu, Aleman Muțiu, Coman Roman, Bucur Sfraciog, Iosif Stoica, Ioan Trestariu, Vasilie Bleaza.
- Cu suficient:** Nicolae Albu, Petru Băncilă, Nicolae Bogdan, Bucur Borchină, Petru Bratu, Stan Bratu, Bucur Capotă, Iosif Cioconea, Ioan Fleschin, Vasilie Ghira, Petru Goța, Coman Lungu, Ioan Muntean, Aleman Muntean, Simeon Muntean, Bucur Muntoiu, Maniu Naiță, Nicolae Notar, Radu Omotă, Maniu Pitariu, Oprea Săcuiu, Coman Ștefănuță, Maniu Ștefănuță, Coman Tătoiu, Bucur Vidrighin.
- Cu nesuficient:** Petru Crăcea, Ioan Cruciat D., George Heișel, Ioan Simtion, Coman Țichindelean.
- Neclasificați:** Ioan Băra, Ioan Blezu, Stan Bozdoghină, Ioan Ciupariu, Toader Mingioiu, Mitrea Nicolae.
- Au părăsit școala:** Ioan Avram, Coman Mitrea și Ioan Borchină.

Clasa III. de fete.

Invățător: **Bucur Sasu.**

- Cu foarte bine:** Leontina Bucur, Ana Droc, Paraschiva Muntoiu, Dobra Roman, Ana Sasu.
- Cu bine:** Ana Barbăalbă, Dobra Băncilă, Soră Băra B., Stana Bărsan, Maria Bontea, Maria Bratu, Stana Bratu, Paraschiva Hancu, Maria Iliuș B., Paraschiva Iliuș, Maria Pitariu, Paraschiva Roșca, Soră Sămăn, Paraschiva Șogan, Maria Stoica, Vidrighin Ana P. 287, Dobra Vidrighin.
- Cu suficient:** Maria Alboiu, Ana Băra I., Soră Băra, Dobra Bogdan, Maria Grebenea, Paraschiva Iamu, Ana Ihora, Stanca Isdrailă, Paraschiva Martin, Ana Mitrea, Maria Muntean, Maria Omotă, Maria Tara, Stana Trinu, Maria Urdea, Ana Urdea, Maria Vasilioiu, Ana Giurcoiu, Stanca Bozdoghină.
- Cu nesuficient:** Ana Băra 1144, Ana Bontea, Stana Bozdoghină, Ana Capotă, Maria Iliuș 1084, Maria Săcuiu, Ana Sămăn, Ana Vidrighin 213, Maria Poplăcean.
- Neclasificate:** Ana Pascu, Maria Ștefănuță, Maria Suroiu, Dobra Țichindelean.
- A părăsit școala:** Maria Sas.
- A murit:** Dobra Săcuiu.

Clasa IV. de băieți.

Invățător, directorul școlii: **M. Frățilă.**

- Cu foarte bine:** Gheorghe Brote, Petru Ilariu Isdrailă, Radu Lomotă și Ioan Lungu.
- Cu bine:** Ilie Bratu, Maniu Costicea, Ioan Dănoiu, Ioan Lubinschi, Maniu Săcuiu, Ioan Ștefan și Ilie Varvar.

Cu suficient: Mihaiu Bârsan, Coman Bucurel, Ioan Blezu, Vasile Ciora, Petru Cotoară, Ilie Cruciat, Șerban Dancăș, Bucur Broc, Vasile Hurubă, Ioan Ihora, Nicolae Părău, Ioan Poplăcenel, Comșe Săcuiu, *Nicolae Severin, Bucur Suroiu, Nicolae Trinu și Nicolae Țincu.

Cu nesuficient: Ioan Capotă.

Neclasificați: Petru Bozdoghină, Petru Mitrea, Nicolae Păcurar și Nicolae Sădean.

Au părăsit școala: Maniu Cruciat, Șerb Fleschin, Nicolae Hoadrea, Vasile Hoadrea, Ioan Minea, Aleman Sădean și Bucur Vidrighin.

Clasa IV. de fete.

Invățător, directorul școlii: **M. Frățilă.**

Cu foarte bine: Ana Drăgoiu, Maria Motronea și Maria Sas.

Cu bine: Maria Albu, Ana Bratu, *Dobra Căzan, Ana Crăcia, Ana Fleschin, Stanca Severin și Floare Severin.

Cu suficient: Maria Bozdoghină, Maria Bratu, Livia Căliman, Paraschiva Cerciu, Paraschiva Cruciat, Stanca Iftincă, Măriuța Ihora, Constanța Lungu, Sora Marcu, Paraschiva Mastan, Stana Poplăcian, Stana Simtion, Ana Sfraciog, Maria Szeredai, Sora Sabina Tăpălagă și Maria Vidrighin.

Cu nesuficient: — —

Neclasificate: Pria Podariu.

Au părăsit școala: Ana Muntean, Stana Ștefănuță și Paraschiva Vidrighin.

Clasa V. de băieți.

Invățător: **Ș. Cioran.**

Cu foarte bine: Ioan Muntoiu.

Cu bine: Stan Barbăalbă, Bucur Hancu, Petru Roșca, Victor Salca.

Cu suficient: Blezu Roman, Șerb Duca, Nicolae Măglaș, Oprea Roman, George Ștefănuță, Ioan Ștefănuță, George Tăvală, Coman Isdrailă.

Cu nesuficient: Dan Drăgoiu.

Au părăsit școala: Constantin Bădilă, Șerban Bogdan.

Neclasificați: Comșă Giurcoiu.

Clasa V. de fete.

Invățător: **Ș. Cioran.**

Cu foarte bine: Maria Dumitrescu, Maria Hancu, Ana Vidrighin.

Cu bine: Maria Băncilă, Maria Trinu.

Cu suficient: Soră Brotea, Stana Drăgoiu, Paraschiva Rășpop.

Clasa VI. de băieți.

Invățător: **Ș. Cioran.**

Cu bine: Bucur Cioran.

Clasa VI. de fete.

Invățător: **Ș. Cioran.**

Cu foarte bine: Constanța Lungu, Ana Țincu

IX. Date statistice pe anul școlar 1914—1915.

	C l a s a										Numărul elevilor înscrși			Observări		
	I		II		III		IV		V mixtă		VI mixtă		la școala de toate zilele			
	băieți	fete	băieți	fete	băieți	fete	băieți	fete	băieți	fete	băieți	fete	băieți		fete	de toți
S'au înmatriculat	73	54	60	67	57	56	40	30	17	8	1	2	248	217	465	
După naționalitate:																
români	71	54	60	67	56	56	39	30	17	8	1	2	244	217	561	
unguri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
nemți	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
de altă naționalit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
țigani	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	—	4	
După confesiune:																
greco-orientali	67	53	59	66	56	56	38	29	17	8	1	2	238	214	451	
greco-catolici	6	1	1	1	1	—	2	1	—	—	—	—	10	3	13	
romano-catolici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
de alte confesiuni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Schimbări în decursul anului școlar:																
au repășit	10	7	1	1	3	1	7	3	2	—	—	—	23	12	35	
au murit	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	4	
Numărul elevilor la finea anului școl.	62	47	58	65	54	54	33	27	15	8	1	2	223	203	426	
Din aceștia s'au clasificat la finea an. cu:																
foarte bine	6	8	6	6	5	5	4	3	1	3	—	2	22	27	49	
bine	11	8	19	15	13	17	7	7	4	2	1	—	55	49	104	
suficient	24	24	21	27	25	19	17	16	8	3	—	—	95	89	184	
nesuficient	15	7	10	12	5	9	1	—	1	—	—	—	32	28	60	
neclasificați	6	—	2	5	6	4	4	1	1	—	—	—	19	10	29	
Cu totul	62	47	58	65	54	54	33	27	15	8	1	2	223	203	426	
În decursul anului școlar au împlinit etatea de 12 ani:	—	—	—	—	1	—	3	1	5	2	1	2	10	5	15	

Față de anul trecut — s'au înmatriculat — *mai puțini* cu 108 elevi, și anume 49 băieți, 59 fete.

X. Ordinea examenelor publice la finea anului școlar 1914/15.

Duminică, în 3/16 Maiu:

- a. m. dela 9—10 ore cl. I fete și I băieți, învățătoare A. Goga.
„ 10—11 „ „ II „ „ II „ învățător E. Dancăș.
„ 11—12 „ „ III „ „ III „ „ B. Sasu.
p. m. dela 2—3 „ „ IV „ „ IV „ inv. dir. șc. M. Frățilă.
„ 3—4 „ „ V și VI mixte, inv. Șerban Cioran.
„ 4—4^{1/2} „ „ IV, V și VI mixte. gimnast. inv. Ș. Cioran

După gimnastică — producțiuni de cântări și declamări cu elevi și eleve din toate clasele; încheierea festivă a anului școlar, cu cuvânt ocazional rostit de directorul școalei și vorbirea de încheiere a P. O. D. Dr. Ioan Stroia, protopresbiter tractual, ca conducător al examenelor.

Lucrurile de mână ale elevelor vor fi expuse spre vedere în cl. I. de fete — după examenul din gimnastică.

Rășinari, 10 Maiu n. 1915.

Direcțiunea școalei.

X. Ordinul examenelor școlii la finele anului
școlar 1912-13

Redactat în 24/5 Martie

10-11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16 - 17 - 18 - 19 - 20 - 21 - 22 - 23 - 24 - 25 - 26 - 27 - 28 - 29 - 30 - 31 - 32 - 33 - 34 - 35 - 36 - 37 - 38 - 39 - 40 - 41 - 42 - 43 - 44 - 45 - 46 - 47 - 48 - 49 - 50 - 51 - 52 - 53 - 54 - 55 - 56 - 57 - 58 - 59 - 60 - 61 - 62 - 63 - 64 - 65 - 66 - 67 - 68 - 69 - 70 - 71 - 72 - 73 - 74 - 75 - 76 - 77 - 78 - 79 - 80 - 81 - 82 - 83 - 84 - 85 - 86 - 87 - 88 - 89 - 90 - 91 - 92 - 93 - 94 - 95 - 96 - 97 - 98 - 99 - 100

Redactat în 10 Martie 1913

Directorul școlii

Ad. Zi
915